САРНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА

ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА-САДОК) №1 «ДЗВІНОЧОК»САРНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ЗДО №1 «ДЗВІНОЧОК» М.САРНИ)

Конспект заняття з розвитку мовлення з використання мнемотаблиць

на тему: «Мнемомандрівка: як малята Осені допомагали»

Підготувала вихователь:
Світлана Добринська

2026 р.

Тема: «Мнемомандрівка: як малята Осені допомагали»

Мета:

- Зв’язне мовлення: учити дітей складати описову розповідь про осінь за допомогою наочного моделювання (мнемотаблиць), послідовно передавати зміст, будувати прості поширені речення, поєднувати їх за змістом у невелику розповідь; формувати вміння відповідати на запитання повними реченнями, переказувати вірш за зоровими опорами, дотримуватися логічної послідовності висловлювання; учити встановлювати прості причинно-наслідкові зв’язки між осінніми явищами.

- Словникова робота: збагачувати, уточнювати й активізувати словник дітей за темою «Осінь» назвами осінніх явищ природи, сезонних змін, кольорів, овочів, фруктів, рослин і тварин; учити добирати прикметники до іменника «осінь» (золота, барвиста, дощова, щедра, прохолодна, чарівна), дієслова для опису осінніх явищ (жовтіє, опадає, кружляє, шелестить, достигає, відлітає); вправляти в доборі слів-ознак і слів-дій, формувати вміння використовувати засвоєну лексику у власних висловлюваннях.

- Звукова культура мовлення: формувати правильну, чітку й виразну вимову звуків у словах і чистомовках; удосконалювати мовленнєве дихання, формувати вміння регулювати силу та тривалість видиху під час дихальних вправ; розвивати мовленнєвий слух, слухову увагу, відчуття ритму й темпу мовлення; учити промовляти чистомовки у повільному та помірному темпі, чітко артикулювати звуки, узгоджувати мовлення з диханням; формувати навички виразного читання вірша з відповідною інтонацією.

- Граматична правильність мовлення: вправляти дітей у правильному узгодженні іменників із прикметниками, уживанні слів у відповідних граматичних формах, побудові простих поширених речень; учити правильно використовувати слова, що позначають ознаки та дії предметів, узгоджувати слова за родом і числом.

- Ознайомлення з художнім словом: продовжувати ознайомлювати дітей із поетичними творами про осінь; учити сприймати образний зміст вірша Наталії Замрії, розуміти його зміст, запам’ятовувати й відтворювати текст за допомогою мнемотаблиці; розвивати інтерес до художнього слова та виразного мовлення.

Розвивальна: розвивати зв’язне діалогічне й монологічне мовлення, зорову та слухову пам’ять, увагу, асоціативне й образне мислення, уяву, мовленнєву активність; удосконалювати вміння встановлювати зв’язки між зображеннями мнемотаблиці та відповідними словами й реченнями; розвивати дрібну моторику рук, координацію рухів, зорове сприймання, тривалий плавний мовленнєвий видих; стимулювати самостійність у доборі слів і складанні розповідей.

Виховна: виховувати доброзичливість, чуйність, бажання допомагати іншим, працювати разом і підтримувати одне одного; формувати дбайливе ставлення до природи, інтерес до сезонних змін у довкіллі, естетичне сприймання осінньої краси; виховувати уважність до співрозмовника, уміння слухати інших, не перебивати та брати участь у спільній діяльності.

Матеріали: паперовий Осінній Листочок, кошик, 3 кольорові краплі-фарби (Жовта, Червона, Синя), друковані мнемотаблиці (до вірша Н. Замрія та описова), картки-чистомовки, чорно-білі листочки-заготовки для малювання, справжні фарби, серветки.

Хід заняття

І. Вступна частина (Організаційний момент)

1. Емоційне налаштування «Коло дружби»
Вихователь:
Стали разом ми в кружечок,
Посміхнулись сердечно.
Один одному всміхніться,
За ручки міцно візьміться!
Доброго дня, наші шановні гості!

2. Сюрпризний момент (Поява Листочка)
(Звучить шум вітру. З'являється сумний Осінній Листочок).
Вихователь: Ой, малята, подивіться, хто прилетів! Це ж Листочок! Але чому ти такий сумний?
Листочок: «Дітки, у королеви Осені біда! Вона готувала чарівні фарби, щоб прикрасити ліс, але злий Вітер-бешкетник розсипав їх і сховав! Осінь просить вас, як своїх маленьких помічників, вирушити у Мнемомандрівку і знайти її фарби».
Вихователь: Ну що, допоможемо Осені? Тоді вирушаємо в дорогу!

ІІ. Основна частина (Квест-мандрівка)

Зупинка 1. «Поетична» (Шукаємо Жовту фарбу)

Вихователь: Перше завдання від Вітру — розгадати та розповісти вірш про те, як Осінь чаклувала. А допоможе нам перша чарівна мнемотаблиця (показує першу картинку «Осінь фарби готувала»).

- **Робота з мнемотаблицею вірша (Наталія Замрія):**
  Вихователь читає вірш, чітко показуючи на кожне віконце таблиці:
1. «Осінь фарби готувала,» (Осінь біля відерця)
2. «У відерця наливала.» (Червона фарба лється)
3. «Змішувала, чаклувала,» (Три відерця з фарбами)
4. «Потім все розфарбувала.» (Три пензлики з фарбою)
5. «Придивіться, все довкола» (Дівчинка з біноклем)
6. «Стало різнокольоровим!» (Веселка над осіннім лісом)

- **Переказ вірша дітьми:** 2-3 дитини самостійно повторюють вірш за візуальними підказками.
  Гімнастика для очей «Осінній вітерець»
  Вихователь: Малята, ми так уважно дивилися на таблицю, що оченята втомилися. Стежте очима за моїм листочком, але головою не крутіть:

- «Вітер вгору підіймав» (діти дивляться очима вгору)
- «І на землю опускав» (дивляться вниз)
- «Вліво вітер закрутив» (дивляться вліво)
- «Вправо листик полетів» (дивляться вправо)
- «Ми оченята закриваєм, а тепер знову моргаєм!» (заплющують очі на 3 секунди, потім швидко моргають).
  Вихователь: Ура! Ви впоралися! Листочок дарує нам першу фарбу — Жовту! (кладе краплю в кошик).

Зупинка 2. «Звукова» (Шукаємо оранжева фарбу)

Вихователь: Щоб знайти наступну фарбу, нам потрібно чітко повторити осінню чистомовку, яку приніс нам вітерець:

- И-и-и — йдуть осінні дощики.
- Ає-ає-ає — листячко злітає.
- Ок-ок-ок — ось сховався їжачок.
  Вихователь: Молодці! Звуки вимовляли чітко.
  Музично-рухлива фізкультхвилинка «Осінні помічники»
  (Діти повторюють рухи під музику або слова вихователя)
  Ми — листочки, ми — листочки, (Руки вгору, хитаються)
  Налетів на нас вітрочок. (Кружляють)
  Ми летіли, ми кружляли (Біг по колу)
  І на землю посідали. (Присідають)
  Вітер знову нас підняв, (Встають, руки вгору)
  У таночок всіх покликав! (Тупають ніжками)

Вихователь: За такий гарний танець ми отримуємо другу фарбу — Оранжева! (кладе в кошик).

Дихальна гімнастику «Осінній вітерець-бешкетник»
Вихователь: Малята, ми активно рухалися, тепер давайте заспокоїмося і покажемо, як дув Вітер-бешкетник. Пам'ятаємо правило: набираємо повітря через носик, щоки не надуваємо, а видихаємо ротиком, склавши губки трубочкою.

- «Прилетів легкий, лагідний вітерець...» (Діти роблять спокійний вдих носом і тривалий, тихий видих: Ф-ф-ф-ф...)
- «Раптом налетів сильний, сердитий вітрисько!» (Діти роблять глибокий вдих і з силою, довго видихають: Ш-ш-ш-ш...)
- «Вітер здуває останні листочки!» (Вихователь підкидає маленькі паперові листочки, діти коротко і сильно дмухають на них у повітрі).
  Вихователь: Дихали правильно, як справжні мандрівники. Наш подих став спокійним.
  Зупинка 3. «Майстри розповіді» (Шукаємо Червону фарбу)

Вихователь: Попереду остання й найважливіша зупинка. Щоб отримати останню фарбу, ми маємо скласти велику розповідь про Осінь. Подивіться на

другу мнемотаблицю (показує другу картинку «Осінь. Мнемотаблиця для складання розповіді»).

- **Складання розповіді дітьми по ланцюжку (за кожним віконцем):**
  - Дитина 1: Осінь — це пора року.
  - Дитина 2: Погода стає прохолодною, часто йдуть дощі.
  - Дитина 3: Листя змінює колір і опадає.
  - Дитина 4: Люди одягаються тепліше.
  - Дитина 5: Достигають овочі та фрукти.
  - Дитина 6: Тварини готуються до зими.
  - Дитина 7: Птахи відлітають у теплі краї.
  - Дитина 8 (або всі разом): Осінь — гарна, яскрава і щедра!
- **Разом (підсумок по нижньому рядку):** «Осінь дарує нам яскраві барви, смачні плоди і чарівну природу!»
  Вихователь: Яка чудова розповідь! За це Вітер віддає нам третю фарбу — Червону! Тепер у нас є всі кольори.

III. Заключна частина (Рефлексія та творчість)

Пальчикова гімнастика «Осінній букет»
Вихователь: Перед тим як ми почнемо малювати, розігріємо наші пальчики:
Раз, два, три, чотири, п’ять, (По черзі загинають пальці на обох руках)
Будем листячко збирать! (Стискають і розтискають кулачки)
Листя дуба, листя клена, (Знову загинають пальці, починаючи з великого)
Листя берези, листя ясеня,
А від тополі лист — малятам у кошик! (Струшують кистями рук).

1. Творча майстерня «Допоможемо Осені»
Вихователь: Ми знайшли всі фарби Осені! Листочок приніс нам білі заготовки. Давайте зараз за допомогою наших пальчиків чи пензликів розфарбуємо їх у знайдені кольори — жовтий, оранжевий, червоний, або змішаємо їх, як справжні чарівники!
(Діти малюють під приємну осінню мелодію).

2. Підсумок
Вихователь: Наша Мнемомандрівка завершилася. Що ми сьогодні робили? Які таблиці нам допомагали? (Віршик та розповідь про осінь). Кому ми допомогли? Ви — справжні розумнички!Осінь дуже вдячна вам за допомогу і дарує вам яблучка.